МЕДИАЛОГ: МЕДИИТЕ КАТО ЛОГОС И ДИАЛОГ?

(Уводна статия)

ВЕНЦИСЛАВ ДИМОВ

MeDiaLog: Media as Logos and Dialogue?

(The introductory article)

Ventsislav Dimov

Резюме: Уводната статия на първия брой на списание „Медиалог“ представя новото научно списание, част от нов портал за медийна култура. „Медиалог“ е пътешествие в медийните светове. „Медиалог“ е покана за диалог, отправена към учени и преподаватели, докторанти и студенти; към всички, които са любопитни да разберат нещо повече и по-различно за медии, комуникации и култура.

Ключови думи: медии, логос, диалог, публичност, академично списание

Abstract: The introductory article of the first issue of „Medialog“ journal presents the new academic journal, part of a new media culture portal. ‘Medialog’ is a journey into the media worlds. ‘Medialog’ is an invitation to dialogue addressed to academic researchers and university lecturers, PhD students and students; to all who are curious to understand something more and different about media, communications and culture.

Key words: media, logos, dialogue, publicity, academic journal

Медиалог-Бг е портал за медийна култура; пространство за култивиране на разбирания за медийните светове, които обитаваме; мегдан на хора, които търсят разбиране и съгласие в знанието за медиите, журналистиката и комуникацията. Част от него е списание Медиалог – електронно списание за изследване на медии, медийна култура и комуникации.

Още от пръв поглед един асоциативен прочит (коктейл от етимология, история на идеите и деконструкция) на неологизма *медиалог* откроява няколко посоки за разбиране: *ме-диалог* (кратка форма на винителния падеж на местоимението *аз* + съществителното *диалог*), *ме-диа-лог* (*медия, диалог* и *логос*, т.е. медия, диалог и познание), *медиа-лог* (медия и дневник). Следващите редове (нещо като уводна статия) следват посочените пътеки на мисълта, за да представят мисията на *Медиалог* като научен мегдан и дневник за медиите като познание и диалог.

Медиалог като порта и мегдан

В дигиталния свят портал означава сайт с различни информационни ресурси и сложна архитектура, мрежов възел с потребителски интерфейс, който предлага информация на определена аудитория. Името идва от порта, врата, вратник. *Портал* звучи по-сюблимно, глобално, малко по-окултно, пък и по-заоблено от материалното, провинциалното и острото *вратник*. И означава пак врата от и към знания, място за срещи и комуникации, вход и изход от затворените светове, път за споделено познание.

Много мишци са нужни, за да отворят портите на древните градове. Защото падне ли портата, пада и градът. Оттам – портал значи не само врата, а и власт и сила. След като е отворен порталът на Глобалното село в след-Гутенберговата епоха, значи ли това загуба на сила и идентичност? Още в библейските псалми разтворената врата означава радост и безопасност. В днешната дигитална епоха, в безграничното мрежово общество порталите са много и все отворени (от което, обаче, вито ние ставаме по радостни, нито светът ни по-безопасен). Но

отвореността и достъпът до информация са благо, което споделяме. Много синергии са необходими, за да държим портала отворен. В древния изток при градските порти е бил градския мегдан – агората, същевременно тържище и съдилище, любимо място на бъбривите, ленивите и винопийците, но и пространство, от което владетели и пророци огласявали дневния ред на общността.

Нашият *Медиалог-Бг* ще се опита да бъде и портал, и вратник, и мегдан. Неговата откритост и отвореност ние разбираме не като безкрайна дейерархизация, амнезия, симулакризация, хиперактивно кликване, край на разказа и на историята и прочие белези на разбираната като негативна диалектика и деконструкция постмодерна хипермедиална ситуация. *Медиалог-Бг* ще опита да бъде мегдан и портал на онова разбиране за публичност, което споделяме с Хабермас – ние се нуждаем от дискусия, в глобализационното смесване на езиците все още можем да се срещнем и да се разберем, защото има универсални истини и морални принципи. А се срещаме и разбираме чрез диалога. Търсим съгласие по пътищата за познанието в медийните лабиринти, като си помагаме със споделяне.

Медиалог като диалог[1] + логос[2], т.е. място за диалогично познание

Кое прави изданието място за диалогично познание, форум за медиите като логос и диалог? Ако продължим с Хабермасовите идеи за публичността (Хабермас, 1995), участниците в обществения диалог търсят съгласие, т.е. действат по законите на разума. Надделява по-добрият аргумент, който не се

[1] Диалог (от гръцките корени διά, „посредством“, и λόγος, „език“, „реч“) – разговор между двама или повече събеседници. В по-широк смисъл – жанр (Платонови диалози), принцип за изграждане на текста (Бахтин), комуникативни и функционални аспекти (връзка медии-публика).

[2] Логос (гр. λόγος “дума, наука”) – понятие, възникнало в античната и средновековна философска и религиозна литература за обозначаване на всеобща закономерност, разумна основа на света, висш разум, божествено начало. В по-широк смисъл – познание.

приема за окончателната истина, а като път към познание. Подобен възглед споделя нашето списание относно своето съдържание и съобщенията, които ще излъчва – текстове, които са посветени на и са представени като обществен диалог, познание чрез аргументи и плурализъм. Затова се самоопределя като място за диалогично познание на медиите и чрез медиите, пространство за срещи на гласове и мнения на преподаватели, докторанти, студенти и експерти по важни въпроси за медиите, журналистиката, културата и комуникацията.

Медиалог ще помества изследвания на медиите не само в конкретен и формален смисъл (печатни и електронни медии – преса, радио, телевизия; нови, дигитални медийни платформи и явления – интернет, мобилни устройства, социални мрежи, блогове и др.), но и прочити на медийната култура през сложните отношения и връзки между медийни индустрии и съдържания и социални контексти и структури (технологични, политически, икономически, културни); човешки и общностни употреби на медиите като производители и разпространители на значими културни обекти и символи (текстове, звуци, изображения и техните интерпретации). Медиалог ще осветява връзката медии-общество през аспекти, като: медийни, културни и креативни индустрии; медии и технологии; човешки и общностни употреби и интерпретации; власт и културна продукция; процеси на хибридизация, глокализация, интеркултурализация, гражданска мобилизация. Сред обектите на изследователски интерес ще попадат както традиционни, така и „неформални“ медии: музика и танц, литература и театър, устно творчество и градски фолклор, вицове и реклами, звукови пейзажи и визуални изображения като медийни пространства. Подходите и субектите на изследванията ще бъдат също диалогични и кръстосващи се: дескрипции и контент-анализи на медиите като текст и съдържания, семиотични и структуралистки прочити, културологични и антропологични интрепретации на медиите като презентации и репрезентации.

Диалогичността на Медиалог е заложена и в характеристиките му като медия, средство, форма. Електронният формат на онлайн списанието гарантира

свободен достъп и откритост на съдържанията, то е безплатно и достъпно за обществеността. То е отворено, предлага възможност за обратна връзка и е покана към други изследователи, журналисти, свързани с медиите хора за проблематизиране и диалог.

И още нещо важно – подсказва го Фуко в първата си лекция в Колеж дьо Франс, посветена на Кантовия текст „Що е просвещение“ (Фуко, 2016). Един научен текст, публикуван в списание като институция, има роля на диалог между пишещия учен и читателите, различна от тази, която минава през Университета или книгата, защото списанието е изява на интелектуални общности. Такава академична, но същевременно неформална общност изразява и отразява нашето електронно списание – учени, преподаватели, докторанти, студенти и медийни експерти, обединени от Публичния семинар на Катедра „Радио и телевизия“, които продължават своите диалози в свободната и универсална форма на писмения дискурс (по Фуко). Продължават го в електронно списание, което повече от печатното носи духа на семинара като обмяна на идеи. Медиалог е диалог и логос, среща на компетентността, която предпоставя в писменото си изразяване в електронен контекст мнението на публиката и възможните прочити на своите текстове. Медиалог е нова форма на академично изразяване, която е по-различна от тази на лекциите в аудиториите на университета или от онази на книгите от университетската библиотека. По-близка до семинарното общуване, тя продължава синергизма на академичната общност, създадена около Катедрата, като разширява публиката и умножава възможностите за диалогично познание.

Медиалог като медиа-лог[3] – интердисциплинарен медиен дневник

Задача, които често получават студентите по медийни специалности, е да правят свои медийни дневници. Ежедневното наблюдение и правене на записки върху

[3] Log, logging (англ. – вход, дневник, връзка; водене на дневник на лични преживявания; математическа операция, обратна на степенуване).

медийни обекти и активности изгражда база за научни анализи, но и формира качества на изследователя: да се логне (от англ. log-in), т.е. да получи неоторизиран достъп до медийната система. В списание Медиалог любопитният читател може да намери и интердисциплинарен дневник, който представя медиите през погледа на академичната общност, гравитираща около Катедра „Радио и телевизия“. Дневник, който съдържа информация какво се случва в и с медиите, как медиите отразяват събитията, дневния ред на обществото, всекидневието, изкуството; но и какво и как се случва с академичната общност, която проблематизира медиите и техните образи. Този дневник не е персонален, а общностен, той е форум за обсъждане на важни историческите и съвременни аспекти на медиите и комуникацията, и същевременно – форум за среща на теоретици и практици, експерти и анализатори, утвърдени академични фигури и прохождащи учени, преподаватели и студенти. Медиалог е дневник на една семинарна, комуникационна група, която функционира чрез съобщаване и споделяне на идеи. И групата, и изданието ѝ биха били толкова по-успешни и ефективни, колкото в по-широк кръг и по-широк кръг от идеи дискутират. Медиалог е мегдан и дневник, диалогичен форум и познавателно пространство, който продължава дискусионния дух на Публичния семинар и държи на своя споделена от група учени и любопитни спътници гледна точка, която позиционира академичните медийни и културни изследвания извън доминиращите оси.

Медиалог е пътешествие в медийните светове. Медиалог е покана за диалог, отправена към преподаватели, докторанти и студенти; към представители на различни хуманитарни академични общности; към учени и академични институции; към медийни практици, журналисти и експерти; към всички, които са любопитни да разберат нещо повече и по-различно за медии, комуникации и култура.

Ние разчитаме на вашето присъствие, съучастие и „логване“. Нека бъдем спътници в едно споделено медиалогично пътешествие, познавателно и диалогично!

Илюстрация 1. Един възможен модел на медиалогичното (познавателно и диалогично) пътешествие

ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА

ФУКО, Мишел (2016). *Управлението на себе си и на другите. Курс лекции в Колеж дьо Франс 1982-1983*. София: Критика и хуманизъм.
ХАБЕРМАС, Юрген (1995). *Структурни изменения на публичността*. София: УИ „Св. Кл. Охридски”